

ZONNESCHIJN.

Een zonnestraal,   Een wonderstraal
Is in mijn hart gedrongen . . .
Een blij geruisch   Om 't zonnig huis
Verkondde mij den vrede . . .
Nu wekt haar gloed   In mijn gemoed
Een vreugd niet uit te spreken . . .
Mijn harpe heeft . . . . .

De Gónestet.

Een zonderling toch — die Diogenes. ¹⁾
Zoo'n oude „asceet," die vrijwillig armoe wilde lijden. Ongevoelig voor eer en weelde, voor het fijne van het Grieksche leven. Gelukkig in zijn soberheid. Zou het waar wezen? Zou hij, de cynische wijsgeer, die onverschillig was omtrent familiebanden, die eens met een lantaartje naar menschen zocht, tot de vindere behoord hebben? Of was heel dat vreemde gedoe in en buiten z'n aarden „ton" een bewijs, dat hij zocht, al-maar zoekende was, en dat hij niet vinden kon? Zoo zal het wel wezen. Diogenes — bijzonder type van de Grieksche wijzen, die hebben gezocht op markt en in boekerij, die hebben gezocht tot aan den rand hunner graven en — al zoekend daarin zijn neergetuimeld.

Diogenes dan kreeg hoog bezoek eens te Corinthe, zijn zomerstad. Alexander van Macedonië deed hem de eer . . . of had de eer . . . al naar ge 't neemt. En deze Groote onder de grooten, die wat weg te geven had, vroeg aan den zonderling, wat hij begeerde. Het antwoord was al heel eenvoudig. Of Alexander wat voor hem uit de zon wilde gaan! Dit was alles. Meer begeerde Diogenes niet op 't moment dan zonlicht. Zonde vond hij 't, dat op hem viel de schaduw van den wereld-veroveraar, die hem het licht onderschepte, het rijke licht van de stralende zon.

Diogenes zal wel niet hebben gedacht aan een bacteriëndoend zonnebad. Maar dezen natuurmensch was de zonneschijn een wezenlijke levensbehoefte.

Is het aan u nooit gevraagd, mijn lezer en lezeres, of ge zoo vriendelijk zoudt willen zijn, wat uit de zon te gaan? Wel beschouwd hebben we in zulk een vraag niets anders te hooren, dan wat ons in de tweede tafel der levenswet wordt gezegd.

Wat hebben we die vraag dikwijls kunnen vernemen uit kindermonden en kunnen zien in kinderoogen.

En als gij die niet hebt gehoord en nimmer hebt gelezen, onderwijzer en onderwijzeres, of ook gij, vader en moeder, of wie ge ook zijt, dan vrees ik, dat ge nog nooit het kinderleven begrepen hebt.

Wij, groote menschen, kunnen zoo voornaam doen tegenover onze kinderen; we kunnen zoo hinderlijk groot voor hen zijn.

Zoo echt vormelijk en zoo angstig precies. We meenen dan vaak, dat we in zulke momenten aan opvoeding en onderwijs doen. Ja, onze kindertjes met hun poppen en zandwagens, hun bouwdozen en knikkers, hun gezellig wereldje — ze kijken ons zoo vragend aan, als we 't zoo druk hebben, als we zoo gewichtig doen, als we in hun lieve redeneerinkjes van die ijzige punten zetten, als we hun zonnetje onderscheppen.

Ze zijn zoo gelukkig in hun leven; 't is alles zoo vol poëzie om hen en in hen; 't is volop lente: de vogeltjes fluiten en tjilpen en kwetteren en de bloemekes kleuren

¹⁾ Diogenes heeft zijn leer niet theoretisch ontwikkeld. Zijn wijsbegeerte was zijn levensmethode. Hij liet geen werken na. Toen hij eens met hemorste voeten over de kostbare tapijten liep in de woning van Plato, zei hij tegen hem, dat hij den hoogmoed van Plato vertrapte, waarop deze opmerkte, dat hij dit deed met een anderen hoogmoed.

en geuren . . . och menschen, met uw ernstige gezichten, uw verstandige opmerkingen, uw diepe critieken . . . gaat wat op zij, wat uit de zon voor ze.

Komt, speelt eens mee en babbelt eens mee en geniet eens mee in dat lieve lentelicht, dat zij opvangen en terugkaatsen, ook in uw hart, in uw leven.

Wat hebben wij behoefte aan zonneschijn! En wat zijn we vaak dom, als we onze luiken dicht doen, terwijl hij er is en binnen wil wezen.

En wat staan we vaak onzen naaste in het licht. Liedekens zingen bij een treurig hart — het is ons zoo moeilijk; liever geven we ons maar over aan ons hart en denken we aan anderen niet. En we kunnen niet leven zonder zon, wij moeten licht hebben op ons pad, wij en allen, die naast ons leven. Zoo zegt het ons de Bijbel ook, en daarom vermaant hij ons zoo dikwijls, dat we voor anderen wat uit de zon zullen gaan.

Onze kunstenaars hebben het licht zoo lief in de onderscheiden beteekenissen van het woord. Onze schilders en onze dichters hebben in hun kunstwerken het licht ons bewaard. Daarom is het genieten van kunst ook een zegen in het leven, en kan het zoo blij stemmen.

Het meisje, dat daar in het hoekje wat verstellwerk verlicht, vond er haar zonnig plekje, waar ze wezen wil. Ze zoekt de koestering der warme lentestralen en luistert naar den wildzang daar buiten. Bisschop ²⁾ heeft haar ons op het origineel voortreffelijk geschilderd. Dit was ook juist iets voor Bisschop. Het interieur-schilderen trok hem altoos aan en De Hooghe en Van der Meer waren hem hierin leermeesters geweest. Het liefst gaf hij invallend zonlicht binnen een besloten ruimte, en kenners prijzen het effect, dat zijn licht maakt binnen de wanden.

Ook dat andere stuk: „Zonneschijn in huis en hart," is van groote waarde. Het was den kunstenaar te doen, om weer te geven op het doek, waarnaar zijn eigen hart smachtte: zonneschijn.

En echte kunst spreekt van niets anders. Ook als ze de bangste werkelijkheid weergeeft, toont ze nog haar karakter, dat op het ideaal is aangelegd.

Zij zelve is een lichtstraal, die van uit wonderbare hoogte in de donkere dalen des levens schijnt. Ook waar ze ontroert, doet ze genieten.

Zij behoort tot de goede gaven en de volmaakte giften, die de Vader der Lichten tot Zijn schepselen zendt, opdat deze Hem er voor zouden erkennen.

Dat onze oogen niet gesloten mogen zijn voor de zonnige plekjes in het leven, voor de poëzie, die Gods goede hand schenkt.

Als ook de Lente weer haar bloemen ons biedt en het om ons jubelt en juicht in allerlei toon, zinge toch mee ons hart en vange toch op ons leven den zonneschijn Gods. Dat de menschen, dat de Christenen het toch wilden verstaan en wilden waardeeren, al wat in goede gave hen bereikt.

Dat toch eens verdween die enghartigheid, die bekrompenheid, die kleingeestigheid. Ze ligt wel deels in onzen aard: we zijn zoo spoedig aan de grenzen van ons goede land. Mannen als Vondel en Rembrandt en Bilderdijk, om er maar niet meer te noemen, wisten er van mee te praten. We hebben ook onze Diogenesjes, wier gezichtskring beperkt is door de walletjes van een armelijk kluisje.

Maar 't ergste is, dat er zooveel zon door benomen wordt aan eigen en anderer leven. En ook, dat dit met een beroep op „beginselen" goedgepraat wordt en als standvastigheid geroemd wordt.

We spreken nu maar niet over kunstwaardering. Vader Cats was niet voor niemendal volksdichter. Voor velen zijn de kwaliteiten der poëzie nog: waarheden als koeien en zoete rijm.

Maar in het gewone dagelijksch leven zijn er van die stijfhoofdigheidjes en betweterijtjes, die niet verder doen kijken dan tot aan de punt van 't neusje.

²⁾ Christoffel Bisschop was een tijdgenoot van Israëls. Hij muntte uit in meer dan één genre. Indertijd ontving hij namens de Koningin de vererende opdracht Haar portret te schilderen in het costume van Amalia van Solms.

Van die standpuntjes en grenslijntjes en meeninkjes, van die dingetjes, die met de forsche lijnen der beginselen niets te maken hebben. En zij zijn het zoo vaak, die aan het zonlicht den weg versperren.

En er zijn nog wel erger dingen. Er is ook een meten met een maat, die voor anderen altijd onvooroordeelend uitvalt. Een gedienschtigheid, die het „Raak niet en smaak niet en roer niet aan” bij alles te pas brengt.

Een binden van lasten op anderer schouders, zonder dat men ze zelf ook maar voor een klein deel dragen wil.

Wat is er veel, veel, waarmee men het zonlicht des levens aan anderen onwillekeurig beneemt.

Och, konden we al die menschen eens lokken uit hun enge verblijfsjes, dat ze wat ruimer wilden zien en aan hun mede-menschen wat ruimte wilden gunnen. Misschien zou het leven in het vrije veld hen bekoren en zouden ze zich en anderen wat meer zonlicht gunnen.

A. L. v. H.

VRAGENBUS.

F. J. de J. te L. — *Keelpijn* kan zeer verschillende oorzaken hebben. 't Meest komt zij voor bij acute ontsteking van de keel, de amandelen of van het strottenhoofd. Voorts kan zij het gevolg zijn van chronische ziekteprocessen van de keel of de stembanden; in 't laatste geval veroorzaakt elk slikken hevige pijn; 't ergst zijn deze pijnen bij keeltering. Over 't hoofd gezien wordt soms een keelabces, dat zich langzamerhand met keelpijn ontwikkelt en hoe langer hoe meer bezwaren bij 't slikken veroorzaakt. Komen hierbij nog bemoeilijkt ademhalen en ademnood, dan moet een operatie plaats hebben, die gewoonlijk goed verloopt. Welk van deze verschillende gevallen nu voor uw langdurige keelpijn aansprakelijk moet gemaakt worden, kan alleen een plaatselijk onderzoek met den keelspiegel beslissen. Daarnaar richt zich dan de behandeling.

G. S. te A. — Een *lopend oor* ontstaat door ontsteking van den gehoorgang of het middenoor, waarna nog langen tijd etterafscheiding plaats heeft. Dit euvel komt veel voor na kouvatten, vooral bij kinderen. Hebben deze een scrofuleuzen aanleg, dan is de afscheiding meestal zeer hardnekkig. Voor aanwending van scherpe vloeistoffen waarschuwen wij, 't onschadelijkst en bij consequent gebruik toch werkzaam zijn inblazingen van gepulveriseerd boorzuur, benevens inwendige toepassing van *Silicea*, waardoor wij talrijke gevallen, waaronder ook eenige, die reeds bij oorspecialiteiten in behandeling geweest waren, genezen hebben.

H. K. te R. — *Neuspoliepen* zijn langzaam groeiende uitwassen der neusslijmvliezen, die de neusholten verstoppen, zoodat de zieke door den mond moet ademen en de spraak een neusklank verkrijgt. Zijn de poliepen groot, dan moet een operatie plaats hebben. Zijn zij klein en week, dan kan door het opsnuiven van *Pyrogalluszuurpoeder* of van *Marum-verum-poeder* beterschap bewerkt worden. Deze behandeling moet langen tijd achtereen voortgezet worden. De genoemde poeders kunt u in elke homoeopathische apotheek verkrijgen.

Boven op den Olijfberg, op de plek waar men vermoedt, dat de Heiland ten hemel gevaren is, staat een kerk in Oosterschen stijl. De reiziger, die bij deze staat, wordt terstond opmerkzaam op eenige verstrooid staande boomen met flinke kruin, maar met stammen, aan den wortel vooral zóó fors, dat men de kruin veel te klein acht voor den stam. 't Zijn olijfboomen, neen, niet uit den tijd, dat de Heere Jezus in Bethanië overnachtte, maar toch boomen van drie of vier eeuwen oud.

En in den hof Gethsémané toont men u dergelijke boomen, waarvan de overlevering zegt, dat het dezelve zijn, onder welke de Heiland der wereld zijn zieleworsteling streed. Dat kan niet zijn; zoo oud wordt geen olijfboom, maar toch is het merkwaardig, dat Gethsémané (het woord beteekent olijvenpers) ook thans nog een olijvenhof is.

Ziet men een jongere olijfgaarde, dan maken de boomen een geheel anderen indruk. Dan zijn het lenige, slanke boomen, die denken doen aan onze berken en vooral aan onze schotwilgen, ook door hun smalle en spitse bladeren. Die bladeren zijn aan den onderkant witwollig, wat den boom een levendig voorkomen geeft.

De olijfboom is een der rijkste gaven van de landen met gematigd warm klimaat. In Palestina groeit hij in 't wild. Doch de wilde olijfboom komt niet in vergelijking met den gekweekte. Zijn takken dragen doornen en zijn vruchten zijn klein en van weinig waarde. In goeden grond en onder de zorgen van den kweeker veranderen de doornen in takken, en levert de boom in grooten overvloed de vruchten, die bij geen maaltijd mogen ontbreken. Reeds in zijn zevende jaar brengt hij goede vruchten voort; de rijkste oogsten geeft hij van zijn veertigste tot zijn honderdste jaar, en hij blijft vruchten dragen soms tot hij vijf- of zeshonderd jaar oud is. 70 tot 75 K.G. levert een goede boom per jaar, die van November tot Januari worden geplukt.

Velerlei dienst doet de olijf. De rijpe of bijna rijpe vrucht vormt een bestanddeel van elken behoorlijken maaltijd. We moeten ons de Israëlieten van den ouden tijd niet denken als menschen, die dagelijks een gemest kalf slachtten; dat was voor feestelijke gelegenheden alleen. Gewoonweg at men geen vleesch; men leefde van brood en van vruchten, en onder deze vooral de vruchten van den wijnstok, den vijgeboom en den olijfboom, de drie boomen, die Jotham in zijn gelijkenis tegenstelt aan den onnutten doornstruik Abimelech.

Maar de olijf is niet alleen voedsel; hij levert ook olie. In plaats van dierlijk vet gebruikt de bewoner der warmere landen plantenolie, en onder de leveranciers daarvan staat de olijfboom bovenaan. Die olie komt in verschillende soorten voor naar gelang van de wijze van bereiding. Om de beste olie te bereiden, worden de vruchten met de hand geplukt, eenige dagen in de lucht gedroogd, ontdaan van de pitten, en daarna in kouden toestand zwak geperst. Bij een tweede sterkere persing verkrijgt men een mindere soort olie, terwijl daarna nog een derde persing plaats heeft, waarbij de vruchten verwarmd worden, onder toevoeging van warm water. Deze soort is bij ons bekend als boomolie.

Deze soorten olie worden gebruikt bij de bereiding van spijzen, en doen evenzeer dienst tot zalving van de huid en vooral van haar en baard. Het hoofd met olie zalven behoorde tot den groet, waarmee men een gast verwelkomde, en soms werd de olie vermengd met welriekende bloemen-oliën. In de huizen der vorsten had men afzonderlijke specerijen- en zalvenbereidsters, die in onzen Bijbel apothekeressen heeten.

Doch daarmee zijn we nog niet aan 't einde van den rijkdom, dien de olijfboom schenkt. Men doet de persing